

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

JÓ SZERENCSE T!

Bányásznap, 2011, Tokaj

A bányásznap ünnepségek történetében elsőként valósult meg az, hogy a hagyományosan a szénbányászat, a szénhidrogén bányászat, az ércbányászat vonzáskörzetétől, fellegvárától eltérően Tokajban, az építőipari ásványi nyersanyag (Andezit, Perlit) bányászattól híres térségben tartottuk az országos központi bányásznap ünnepséget. Szeretnénk ezzel is felhívni a társadalom figyelmét arra – a nemzetgazdaság szempontjából ma is jelentős – bányászati ágazatra, mely nélkül az infrastrukturális fejlesztések nem tudnának megvalósulni!

Az ünnepség a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, a Magyar Bányászati Szövetség, a Bánya-, Energia-és Ipari Dolgozók Szakszervezete, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, a COLAS-Észak Kft., a Perlit-92 Kft., valamint az ünnepségnek helyszínt adó Tokaj Város Önkormányzata közös szervezésében került megrendezésre.

Az elnökségi asztalnál helyet foglalt: Bencsik János a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium államtitkára, Horváth Péter a Magyar Energia Hivatal elnöke, Jászai Sándor a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnöke, Holoda Attila a Magyar Bányászati Szövetség elnöke, Rabi Ferenc, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete elnöke, Dr.

Nagy Lajos az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke, Dr. Tihanyi László a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar dékánja, Cseh Zoltán a COLAS Észak Kft. ügyvezető igazgatója, Ernyey Ibolya a Szénhidrogén-bányászati Tagozat társelnöke, Dr. Farkas Géza, a Perlit 92 Kft. ügyvezetője, Májér János Tokaj Város polgármestere, valamint Dr. Zoltay Akos a Magyar Bányászati Szövetség ügyvezető főtítkára, az ünnepség levezető elnöke.

A levezető köszöntése után szavalt következett, majd Rabi Ferenc a BDSZ elnöke nyitotta meg az ünnepséget. Ünnepi beszédet mondott Bencsik János államtitkár, majd Holoda Attila az MBSZ elnöke és Májér János Tokaj város polgármestere köszöntötte az ünnepség résztvevőit.

Ezután miniszteri kitüntetések és a szakmai szervezetek kitüntetései kerültek átadásra. Az ünnepséget követő állófogadáson Cseh Zoltán, a COLAS Észak Kft. ügyvezető igazgatója mondott pohárköszöntőt.

A bányásznyugdíj védelmében

A bányászok nyugdíjrendszere több évszázados fejlődés eredményeképpen alakult ki. A társadalombiztosítás magyar gyakorlatában még mindig tanítják, hogy az első közösségi kockázati alapok a bányász-társulások voltak. Ennek az az oka, hogy a bányamunka erőteljesen befolyásolta az egészség állapotát. Azért, hogy az egészségkárosodási kockázatokkal a család megélhetését lehessen biztosítani, a bányászok a kezdetektől összefogással próbálták megteremteni az anyagi alapokat.

Az egypártrendszer vége felé, az 1980-as években, a bányamunka káros hatásainak a fiziológiai következményeit vizsgálták. Ekkor bizonyosodott be, hogy a barnaköszén bányászatban, ötezer műszak után, már az átlagos egészségi állapotú körben is, maradandó egészségi károsodás következhet be. Ez a műszakszám négyezer volt a fekete-köszén bányászatban és háromezer az uránbányászatban. Ezekre a mérésekre alapozva, a nyugdíjrendszer átalakítása megkezdődött. Egyébként korábban is az volt a gyakorlat, hogy aki kb. huszonöt-harminc évet bányában dolgozott, és az egészségi állapota indokolta, akkor is a külszínre hozták, s ott dolgozhatott nyugdíjásig, öt év után egy év kordkedvezmény lehetőség igénybevételével.

1991-ben, az Antall-kormány időszakában, a 150/1991-es kormányrendelet megteremtette a speciális bányásznyugdíjat. Ez a rendelet gondoskodik szintén fiziológiai mérésekre támaszkodva, hogy a külszínen folyó szén kulféjtéses bányatérségben is legyen speciális bányásznyugdíj. Mégpedig úgy, hogy harminc év szolgálati idő után (ezt úgy számolják ki, hogy a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény szerinti szolgálati időt veszik figyelembe) el lehessen menni teljes jogú öregségi nyugdíjba.

2003-ban finomodtak, kicsit kedvezőbbé váltak a feltételek a bányászok számára a rendeletben.

Majd a Széll Kálmán Tervben jelentette be a jelenlegi kormány, hogy megváltoztatják a nyugdíjba vonulás feltételeit, s a kordkedvezményes – ide tartozik a bányásznyugdíj – és a korengedményes nyugdíj feltételei módosulnak. Csak az kap öregségi nyugdíjat, aki eléri a rá mérvadó öregségi nyugdíj korhatárt.

A szociális párbeszéd bizottság keretében, közösen a munkáltatókkal, már ekkor megkerestük a miniszterelnök urat, az illetékes minisztériumokat, hogy a speciális bányász munkára tekintettel, a bányásznyugdíj maradjon meg. Tehát az a történelmi fejlődés, ami bekövetkezett a bányamunka nyugdíjazási feltételeiben, a jövőben is biztosítva legyen. A válaszok nem voltak egyértelműek, de a Parlamentben, Lázár képviselő úr, a Fidesz frakcióvezetője elmondta, hogy a bányásznyugdíjat nem érinti a változás. Ez bizonyos nyugalmat is adott, ugyanakkor írásban a kormányzat részéről ez nem kapott megerősítést. Ezért további egyeztetéseket is folytattunk, és az államtitkári előkészítő anyagot megismerve azt vártuk, hogy újabb szakmai típusú tárgyalásokra kerül sor, hiszen a bányászszakszervezet az érintettek több mint nyolcvan százalékát a soraiiban tudhatja.

Legnagyobb meglepetésünkre, egyeztetés nélkül került a Nemzeti Erőforrás Minisztérium előterjesztésében az Országgyűlés elé a kormányzati anyag, amely már törvényjavaslattként tartalmazta a bányásznyugdíjra vonatkozó jövőbeni elképzeléseket. Megnyugodva olvastuk, hogy a földalatti bányavégzésre vonatkozó szabályok legfontosabb elemei törvényi szinten kerülnek szabályozásra, s a bányászati törvényben, mint speciális bányászati munkavégzéshez kapcsolható juttatás rögzülnek.

Ugyanakkor, a szén kulféjtéses térségre vonatkozó szabályozás a 150/1991-es rendelet alapján már nem került be a bányászati törvénybe. Így egészen váratlan élethelyzet alakulhat ki a visontai és a bükkábrányi bányauzenben dolgozók számára. A rájuk mérvadó átmeneti időszakot figyelembe véve hatvanhárom-hatvanöt éves korban mehetnek nyugdíjba. Átlagban tíz évvel többet kell dolgozni a bányagödörben.

Ez két problémát vet fel. Az egyik, hogy az ott dolgozóknál, várhatóan maradandó egészségkárosodás következik be, a másik pedig, hogy azt a munkát, az érintett kollégák már nem bírják. Fizikálisan, nagy súlyokat emelve, öt-hétemeletes gépekre föl-le járni, s az ehhez kapcsolódó munkákat, stb. elvégezni ez önmagában, egy három műszakos munkarendben is komoly nehézséget okoz. Elképzelhetetlen, hogy hatvan év feletti bányász kollégák nagy számban képesek legyenek megfelelni az ottani fizikális elvárásoknak.

Korábban az országos titkári értekezleten is tárgyaltunk a problémáról, majd október 20-án rendkívüli elnökségi ülést tartottunk, és arra az álláspontra jutottunk, hogy egyéni módosító indítvány tervezettel keressük meg a térségi képviselőket. Megszólítjuk a miniszterelnök urat és az illetékes minisztereket is, hogy a végzavazás előtt változtassanak a kormányzati előterjesztési szándékon és kerüljön be a bányászati törvénybe a szén kulféjtéses munkavégzésre vonatkozó szabályozás is.

Az elmúlt hetekben, több irányból jeleztük a problémát és reménykedem benne, hogy az érveink figyelembe vételével a bányászati törvény tartalmazni fogja a szén kulféjtéses munkavégzésre vonatkozó, korábban elért illetményeket és a területen dolgozók – Visontán, Bükkábrányban és egy pár kisebb szén kulféjtésben – harminc év külszíni szolgálat után igénybe tudják venni az öregségi nyugdíjállatást.

Ha tárgyalásos úton nem sikerül eredményt elérni, akkor - az elnökségi ülés döntése alapján - szakszervezeti nyomásgyakorló akcióval fejezzük ki elégedetlenségünket, próbálva ilyen módon is befolyásolni a döntéshozókat.

Abban bízom, hogy erre nem kerül sor.

Rabi Ferenc
a BDSZ elnöke

Akcióegység a Parlament előtt

A demokráciáért, a szociális biztonságért, az emberi és munkavállalói jogok megőrzésért hirdetett nagygyűlést mintegy száz szakszervezet és civil mozgalom október elsejére. (A tudósítás a rendezvényről a 7. oldalon olvasható!)

Rabi Ferenc megnyitó beszéde

Tisztelt Bányásznap Ünnepség! Államtitkár urak! Kedves Bányász Kollegák!

A 61. Bányásznapon szeretettel köszöntöm központi ünnepségünk vendégeit. Köszönöm, hogy eljöttek, hogy együtt köszönthessük az embert próbáló, veszélyes és kihívásokkal teli munkát végzőket, a bányászokat.

A bányászat, a kitermelő iparág egyidős az emberiséggel. A Föld ásványi nyersanyagai közül az ősember először a követ használta, melyről korszakokat is neveztek el a régészeti kutatások alapján a történelem (pattintott, középkor, csiszolt). Nem visszatérés a kőkorszakhoz, hogy a mai napon - első alkalommal - a Központi bányásznap ünnepség házigazdái a kőbányások, perlitet termelők és feldolgozók. Ez csak elismerése annak a korszerű technológiai és bányaművelési gyakorlat folytatásának, annak a termelékenység növekedésnek, melyet ez a bányászati ágazat az elmúlt évtizedekben elért. Az elmúlt 16 évben a COLAS-Északkó Kft. 15 millió eurót meghaladó összeget fordított beruházásokra. A beruházások révén jelentősen javult a termelékenység, hiszen az 1991. évi 1.854 tonna/fő kőtermelés 20.251 tonna/főre emelkedett. A perlit bányászati, feldolgozási technológia területén is jelentős fejlődés ment végbe, a külföldi eladások hozzájárultak a cég elismeréséhez, az ország valuta bevételének növeléséhez.

Egyúttal jelzi ünnepségünk helyszíne a magyar kitermelő ásványi nyersanyagok összetételének változását, az építőanyag termelés jelentőségének növekedését a bányáiparon belül.

Köszönöm a Colas-Északkó Bányászati Kft-nek, a Perlit-92 Kft-nek, a helyi szakszervezeteinknek, hogy házigazdái a bányásznap közpon-

ti ünnepünknek.

Köszönöm Tokaj város önkormányzatának és a Paulay Ede Színház munkatársainak vendégszeretetét, és azt, hogy meghívtak bennünket városukba.

Tisztelt Ünnepség!

Magyarország számára, mint ahogy ez a kormányzati programban is megjelent, a legfontosabb a munkahelyek számának növelése, a foglalkoztatás bővítése, a munkahelyek biztonságának erősítése. Szakszervezetünk folyamatosan képviseli ezt a gondolatot. Több dokumentumban kértük a bányáipar lehetőségeinek bővítését. Jeleztük, hogy a nemzet foglalkoztatási problémáit a kitermelő iparág, a bányáipar fejlesztése nélkül nem lehet megoldani, ezért is kell törekedni a termelési kapacitások növelésére, a munkahelyek lehetőség szerinti megőrzésére. Képviseltük ezt a gondolatot az európai szociális párbeszéd fórumain és az ezirányú projekteinkben is. Tudjuk, hogy a magyar bányáipar lehetőségei és jövője függ az európai és a nemzeti iparpo-

litikától, szabályozástól, a környezeti szempontokat is figyelembe vevő nyersanyag politikától.

Az európai bányáiparban működő munkáltatói és munkavállalói szervezetek képviselőinek Budapesti nyilatkozatában az Európát fenyegető recesszió nyomása alatt kértük egy fenntartható és koordinált gazdaság- és szociálpolitika kidolgozását, mely segít megőrizni a munkahelyeket a reálgazdaságban, a bányáiparban. Elértük, hogy a szénbányászat továbbra is támogatható nemzeti szinten, egyelőre 2018-ig. Központi

bányásznapokon a leghangúlyosabban bátonyterenyi ünnepségen is kértük már, hogy a vállalkozások számára kiszámítható, hosszabb távon is tervezhető üzleti környezet kialakítására kerüljön sor. Ez segíti a vállalkozások profittermelését, s ezen keresztül a bányászok foglalkoztatását, tisztaságát megőrzését. Bízunk benne, hogy a július 13-i Kormány ülésen elfogadott Nemzeti Energiastratégia a hazai, rendelkezésre álló energiahordozók környezetbarát technológiákra épülő felhasználást ösztönzi, az ezirányú befektetéseket segíti. Biztonságos energiaellátás kulcsszava a „hazai termelés”, ez segíti a munkahely teremtést, megőrzést is. Függetlenség az energia függetlenségtől, a Kormány stratégiájának kulcsmondata, de fontos a környezeti szempontok figyelembe vétele is.

Szeptember 16-án A szén, ezen belül a tisztaszen-technológia szerepe a nemzeti energiastratégiában címmel tudományos szimpóziumot szervezünk, mely remélem hozzájárul az ezirányú

magyarországi folyamatok erősítéséhez. Kutatás-fejlesztés, innováció segítheti a hazai bányászat fejlődését. Számítunk a Magyar Bányászati Hivatal, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, a Mérnök Kamara és természetesen a Miskolci Egyetem tudományos szakembereinek tudására. Ezek együttesen jelenthetik a fenntartható növekedés lehetőségét az energetikai bányászatban.

Ezen összefüggésekben van jelentősége az idei Bányásznapnak is, hiszen ez a bányászokról szól, a tisztességes és nehéz feltételek között végzett fizikai munka megbecsüléséről, azokról az emberekről, akik éveket, évtizedeket dolgoztak, s dolgoznak, nehéz körülmények között. Az ő munkájuk kell és szükséges ahhoz, hogy megfelelően lehessen a kitermelő nyersanyagokra ipart és mezőgazdaságot telepíteni. A kitermelő iparág, a bányáipar becsülete, annak megőrzése nagyon fontos, és a Bányásznap továbbra is egy olyan ünnepség, amely ezt sugározza a bányásztelepüléseken, a munkahelyeken és a központi Bányásznapon is.

A bányászszakszervezet konstruktív szakszervezet volt és az is maradt. A mindennapi bányamunka végzéséhez és az ottani tapasztalatokhoz, a bányászok elvárásaihoz köti a szakszervezet követeléseit. Soha nem léptünk fel irracionális elvárásokkal, és ezért is várjuk, hogy a következő hónapokban a bányamunkára vonatkozó szabályozások hogyan változnak, hogyan alakulnak.

A legjobb lenne, ha nem változnának. Ha mégis szükséges, úgy tudjuk csak elképzelni, hogy ezek a szociális partnerekkel történő megbeszélések alakuljanak ki. A szociális párbeszéd két és háromoldalúan is működött a

bányáiparban. Köszönöm a jelenlévő Bencsik János államtitkár úrnak, hogy legalább szakmai energiastratégiai kérdésekről tudunk érdemi párbeszédet folytatni. Ez a munkavégzésre, a társadalombiztosítási ellátásokra vonatkozóan is reméljük, hogy kialakul, mert nyugdíj és egyéb ügyekben idáig nem volt párbeszéd. Bízunk benne, hogy lesz, mert szeretnénk továbbra is elérni, hogy a bányászok ne szenvedjenek a munkavégzés során maradandó egészségkárosodást, élvezhessék nyugdíjukat.

Mert megérdemlik a nehéz, huszonöt évét, ötezer műszakot föld alatt, vagy harminc évét külszíni szénfejtésen végigdolgozó bányászok. Ez a nyugdíjrendszer nem az utóbbi tíz-húsz év kizárólagos eredménye, hanem egy évszázados történelmi fejlődésnek köszönhető, mely a bányász „társaládá” intézményével kezdődött.

A központi bányásznapon arra kérem a Kormányt, a bányásztársadalmat, hogy az elért eredményeinket – igazítva a mai magyar valóságához – őrizzük meg, s teremtsünk olyan feltételeket, ahol a bányász büszkén végezheti a munkáját.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A 61. Bányásznap adjon reményt arra, hogy nem újabb gazdasági válság, hanem a növekedés időszaka következzen. A bányász munka föld alatt, külszíni bányatérben, olaj és gázmezőkön egyaránt hozzájárul, és hozzájárulhat ehhez és ezen keresztül az életminőség javításához, Magyarország sikerességéhez.

SZERENCSE FEL! A TÁRNA VÁR mondja az egyik bányásznapra.

Ennek reményében nyitom meg a 61. Bányásznap Központi ünnepséget.

Jó szerencsét!

Bencsik János államtitkár ünnepi köszöntője

Az egymást követő pénzügyi és gazdasági válságok egy fenntarthatatlan gazdasági és társadalmi rendszer tüneteiként értelmezendők, melynek hátterében a természeti és társadalmi erőforrások haszonelvű túlfogyasztása áll. A profítközponú gazdaság figyelmen kívül hagyja, kedvezőbb esetben alulbecsüli a természeti és társadalmi alrendszer erőforrás megújításra, illetve gyarapításra irányuló jogos, és törvényes igényeit. Márpedig a bányásztársadalom sok száz éves gyakorlati tapasztalatai azt mutatják, hogy a természeti törvényeket csak ideig-óráig képes felülírni az emberi beavatkozás, hiszen a fizika és a biológia törvényeszerűségei mindig az eredeti nyugalmi állapot helyreállítására, a kiegyenlítésre, új egyensúlyi állapot létrejöttére irányulnak.

Tudomásul kell tehát vennünk, hogy a természeti erőforrások sem végesek, legalábbis azok megújulásához szükséges idő, rendre meghaladja a gazdaság profitésének gyors kielégítésére előirányzott időtávot. Nincs más alternatíva, mint helyre állítani az ősi rendet, mely szerint nem az ember van a gazdaságért, hanem épp fordítva. A gazdaság szerepe nem más, mint a valós emberi igények kielégítése, a természeti erőforrások megújulási képességének figyelembe vétele mellett.

A megbomlott egyensúly helyreállítása csak a fogyasztói társadalomnak történő búcsú intésével veheti kezdetét. Ezzel együtt környezettudatos gondolkodáson alapuló fogyasztói szokások kialakulására van szükség. Ennek elmulasztása súlyos, az egész földi létformára kiható következményekkel járhat. A kedvezőbb forgatókönyvek alapján – feltételezve az általunk jelenleg ismert társadalmi, gazdasági, politikai keretfeltételek módo-

sult formában történő fennmaradását – szembe kell néznünk a bizonytalanul váló élelmezés következtében fellépő termőföldekért vívott küzdelem felerősödésével, a mobilitási krízis megjelenésével, a központosított újraelosztás lehetőségével, szélsőséges politikai erők fellépésével. Mindezek következtében az erőforrás-nacionalizmus megjelenésével, az exporttalmak létrejöttével, a bilaterális kapcsolatok felértékelődésével, az érdekelvű külpolitika elhatalmasodásával.

A szükséges mélyreható változások hiányában az általunk ismert létfeltételek és társadalmi-gazdasági berendezkedések széthullhatnak, a világ-gazdaság pedig meghatározhatatlan végkimenetelű zsugorodásba kezdhet. A fogyatkozó hagyományos készletek és a növekvő igények miatt bekövetkezhet az energiaárak jelentős meg-

emelkedése, mely dráguló élelmezéshez, gazdasági visszaeséshez, tömeges csődökhöz, növekvő munkanélkü-

liséghez és a szociális terhek egekbe szökéséhez vezethet. Középtávon összeomolhatnak a pénzpiacok és az ipari termelés, mely hozzájárulhat a sorozatos államcsődökhöz, a geopolitikai feszültségek felerősödéséhez, a kritikus infrastruktúrák és az általunk ismert civilizáció teljes összeomlásához.

Az általunk ismert civilizációs létfeltételek részbeni fennmaradásához elkerülhetetlen a gazdasági élet teljes körű átstrukturálása, az anyag és energiatakarékos technológiák elterjedésének

elősegítése. Ennek érdekében születnek meg azok a nemzetközi szerződések, és azok végrehajtását elősegítő

direktívák, melyek radikális javulást irnak elő az energiafelhasználás hatékonyságában, az üvegházgázok kibocsátásának csökkentésében, valamint a megújuló alapú energiatermelés térnyerésében.

Kijelenthetjük tehát, hogy kezdetét vette az energiaipar és az energiagazdaság globális szintű forradalma. Ezért a klíma- és energiapolitika prioritásként kezelése nem csak gazdaságfejlesztési és versenyképességi, hanem egyben szociális és természeti értelemben vett fenntarthatósági kérdés is.

A magyar társadalom teljesítőképessége, a társadalom jóléte a biztonságosan hozzáférhető és megfizethető energiától függ. Ezért a Nemzeti Energiastratégia megalkotása során olyan szakpolitikai keretrendszer megteremtését tűztük ki célul, mely lehetőséget nyújt energiaellátásunk

Ajka fellendülése a bányászathoz kapcsolódik

Bányásznapi ünnepségek három napig

Évfordulót ünnepeltünk ismét: szeptember első vasárnapja immár 61 éve a magyar bányászok napja, rangos eseménye. A három napos rendezvényesorozaton ragyogó napsütés köszöntötte a föld kincseinek egykori előteremtőit. Mintha ezeken a hétfégi napokon akarná kárpótolni őket a természet a szénporos sötétségben töltött délelőttökért, délutánokért, csillagos éjszakákért, az égboltot előlük elzáró fekete százméterekért.

Az idei bányásznapi rendezvények első napján (pénteken) a padragkúti bánya bejáratánál hat éve felállított emlékműnél tisztelegtek a bányászok bátor helytállása előtt. Az ünneplők a Padragi Bányász Férfikórus kíséretével énekelték el a Bányász Himnuszt, majd emlékeztek volt munkahelyükre, amely tisztességes munkát, megélhetést biztosított számukra. Emlékeztek arra a huszonhárom bányásztársukra, akiket munkahelyi balesetben vesztek el. Emlékeztek azokra a bányásztársakra, akik az egyre idősödő bányásztársadalomból már nem lehetnek közöttük. Már közel másfél évtizede bezárt a padragi bánya, de szívükben még tovább él munkahelyük szeretete. Koszorúzás zárta a megemlékezést: Ajka város önkormányzata nevében Utassy István és Pék Attila önkormányzati képviselők koszorúztak, majd a Bányász Szakszervezet, a Bányász Hagyományörzők, a Nyugdíjas Baráti Kör, a Jó Szerencsét Nyugdíjas Klub képviselői helyezték el az emlékezés koszorúit és virágait. A hivatalos program után a padragkúti kultúrházban szerveztek ünnepséget a civil bányász egyesületek. Itt Győr Sándor, Ajka Városért-, és Bányászokért Alapítvány elnöke köszöntötte a résztvevőket, ezt követően a Padragi Bányász Férfikórus, valamint a Forrás Női Kamarakórus adott színvonalas műsort.

A második napon, szombaton már kora reggel az Unnában vendégeskedő Bányász Fúvószenekart helyettesítő Devecseri Ifjúsági Fúvószenekar fújt ébresztőt a város különböző pontjain. Pattogós indulóikkal, az alkalomhoz illő dallamaikkal körbejárták Padragkút, az ajkai belváros, a Bányásztelep, és Csingervölgy utcáit.

Az első kiemelkedő programban a felsőcsingeri temetőben folytatódott a múltidézés, ahol a felújított központi kereszt felavatására került sor. Az ünnepséget Gerencsér Hilda, a Csingervölgyért Egyesület elnöke nyitotta meg a temetőben, ahol bányászdi-nasztikiák alusszák örök álmukat. A Borostyán Férfikórus énekelte el a Bányász Himnuszt, majd Rédling Nikoletta szavalta el Tamás István költeményét. A megemlékezésen Pásztai Tibor, aki több évet szentelt a kereszt helyreállításának, elmondta, hogy a földön szanaszét heverő kődarabokból álmodta újra a restaurátorokkal az eredeti alkotást, miközben kutatták az évszázados szoborcsoport történetét is. Ezzel a központi kereszt visszakapta eredeti funkcióját, így bárki gyújthat gyertyát a tövében, aki már nem találja meg ősei sírját a régi temetőben. Bakos Frigyes esperes megáldotta a szobrokat, végül a férfikórus egy dallal búcsúztatta a résztvevőket.

Kora délután a város központjában, a Hild-parkban, az 1984-ben felállított Marton József szobrászművész által alkotott bányászemlékműnél hajtottak fejet és emlékeztek az egykor virágzó iparágra, azokra a bányászokra, hősies munkájukra, akik nap, mint nap leszálltak a föld alá. Az emlékműnél Ajka város önkormányzata nevében Schwartz Béla polgármester és dr. Horváth József alpolgármester helyezték el a koszorút, majd a Bakonyi Erőmű Zrt., a civil szervezetek képviselői és magánszemélyek helyezték el az emlékezés virágait. Ezután az alsócsingeri emlékparkban, az Ármin-bánya dolgozóinak emlékére

állított szobor mellett hangzott fel ismét a Bányász Himnuszt a Borostyán Férfikar előadásában. Gerencsér Hilda, a Csingervölgyért Egyesület elnöke ünnepi beszédében Csingervölgy múltját idézte fel, hogy a mai fiatalok is tudják, mit jelentett bányásznak lenni, és a szénportól fekete munkások életét állította példaként a hallgatóság elé. A csingeri bányászdiasztikiák legfiatalabb nemzedéke képviselőjében Gyimóti Mátyás bányászsorsról szóló verssel köszöntötte a jelenlévőket.

Az ünneplő közönség a parkerdei Bányászati Múzeum kertjében folytatta a megemlékezést. A szénbányászat és eróműves áldozatok emlékére felállított kopjafánál lehajtott fejjel tisztelegtek az előtt a 175 ember márványba vésett emléktáblája előtt, akik társaikhoz hasonlóan bizakodva szálltak le a föld mélyébe, de feljönni már nem tudtak többé, befejezetlenül hagyták életük

A bányász emlékmű koszorúozása a Hild-parkban

Pataký Péter, az MSZOSZ elnöke ünnepi beszédét mondja. Balról Bábics Gábor, jobbról Blaskó Sándor.

A padragi Nyugdíjas Baráti kör képviselői koszorúznak

A felújított emlékkereszt és szobrok a felsőcsingeri temetőben.

sok megkezdett feladatát. A térzene felhangzásakor több évtizedre visszatekintő pillanat idéződött fel a bányagépek között. Itt koszorúzott elsőként a bányász szakszervezetek nevében Pataký Péter, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének elnöke, Győr Sándor, a Bányászokért Alapítvány elnöke, Bábics Gábor, az Ajkai Bányász Nyugdíjas Szakszervezet elnöke, valamint Blaskó Sándor, a Padragi Bányász Nyugdíjas Szakszervezet titkára. A Csingervölgyért Egyesület képviselőjében Gerencsér Hilda, Fenyvesi Imre a Bódéért Hagyományörző Egyesület nevében, Marsi Antal a Padragi Hagyományörző Körből, Gróber József és Péntek Vendel az Ajkai Nyugdíjas Klubok és a Civil Szervezetek Szövetsége részéről, valamint Hartinger Ottó, Pásztai Tibor és Peternics Mihály önkormányzati képviselő helyezte el a megemlékezés virágait.

Az Agora téren egyszerre hallhattuk énekelni a kulturális bemutatón résztvevő együtteseket, amint a Bányász Himnusszal megnyitották a belvárosi rendezvényt. Pataký Péter, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége (MSZOSZ) elnöke mondott ünnepi köszöntőt. Hangsúlyozta, hogy a bányászat Ajka történelmétől elválaszthatatlan, sőt a bányászok védőszentjének, Borbálának a képe ott van a város címerében is. – Az újkori Ajka fellendülése a bányászathoz kapcsolódik, hiszen a bányászat indította el az a folyamatot, ahová a város napjainkra kiteljesedett. Azt hogy Ajka csillaga

ismét ragyog, a bányászoknak köszönhető, akik létrehozták a várost, működtek, és napjaink állapotára fejlesztették – mondta az elnök. Beszéde további részében a bányászat jövőjére helyezte a hangsúlyt. – Felmerül a kérdés, hogy nem elavult termelési ág-e ma a bányászat, azonban leszögezhetjük, hogy igenis van jövője, amennyiben hozzá tudjuk igazítani azokhoz a követelményekhez, amelyek értékeink megővéséhez elengedhetetlenek. Az iparág újraéledésében az összefogás játszhatja a főszerepet, csakúgy, ahogy a bányák járataiban is nélkülözhetetlen volt a szolidaritás a munkások között. Nem szabad elfeledkeznünk azonban arról sem, hogy ez az iparág is megköveteli az együttműködő munkát. A mai gyakorlatban ezt kevésbé tapasztaljuk, sajnos – fogalmazott Pataký Péter.

Az MSZOSZ elnöke méltányolta továbbá a hagyományokat élető, az ajkai bányásznapon is bemutatkozó civil csoportok munkáját. Végül bejelentette és gratulált Győr Sándornak, aki a központi bányásznapi ünnepélyen a Bányász Szakszervezettől több évtizedes szakszervezeti munkájáért Nívódíjat vehetett át.

Az ünnepi köszöntő után a program a Jó Szerencsét Nyugdíjasklub, a Nyugdíjas Baráti Kör, a Forrás Női Kamarakórus, a Padragkúti Bányász Férfikar, a Bányász Hagyományápoló Énekkar és a Borostyán Bányász Férfikar műsorával folytatódott. Jól szórakoztak a nézők a kitűnően összeállított kultúrműsorokon, az egész rendez-

vény a felhőtlen szórakozás volt, egyre többen jöttek ki az Agora téren felállított nézőtérre. Fellépett a Pápai Musical Stúdió ifjúsági csoportja, hangulatos, ritmikus zenére előadott produkciójukon látszott, hogy örömmel, szeretettel szórakoztatják a közönséget. A városi rendezvényt igazán ünnepélyessé tette a sztárvendég, Aradszky László egyórás műsora. A táncdalműfaj kiválóságát nagy szeretettel fogadta a közönség. Összeállításában örökzöld dalaival a tőle megszokott vidámsággal kápráztatta el a nézőket. A rajongók szüni nem akaró vastappsal honorálták fellépését.

Hangulatos befejezése volt a bányásznapi ünnep második napjának a fáklyás felvonulás. A résztvevők hűen emlékeztek meg az 1909. január 14-ei bányászcséplés ötvenöt áldozatáról a tragédia helyszínén lévő emlékműnél. Gerencsér Hilda verssel emlékezett az elhunytakra a lángokkal megvilágított parkerdei ösvényen.

Az évforduló harmadik napjára, vasárnapra is jutott bányásznapi ünnepség, a csingervölgyi kápolnában a reggeli szentmisét a már eltávozott és a még élő bányászoknak ajánlották. Délután a padragkúti Bányász és Kegeleti Parkban lévő Borbála szobornál a Civil Fórum Padragkúti Egyesület rendezésében szépszámmal, lehajtott fejjel tisztelegtek az egykori bányászok, családtagok, vendégek a padragi bányában munkahelyi balesetben, a természet vad erővel vívott harcban életüket vesztett huszonhárom bányász előtt. Az

emlékműsor a Bányász Himnuszt csodálatos dallamaival kezdődött, majd a helyi Jó Szerencsét Nyugdíjasklub színpadon hangzó bányászadalokat énekelte. A műsor további részét szavalatokkal színesítették.

Rózsavölgyi László, a Civil Fórum Padragkúti Egyesület elnökségi tagja mondott színvonalas, a bányászat történetét átölelő emlékbeszédet. Szavai csak a bányászatról, a bányászokról szóltak: elmondta, mit adott számukra a bánya, mit hagyott hátra, és mekkora hiányt okozott megszűnése anyagilag és érzelmileg egyaránt. A bányász, ha leszállt a mélybe, félig-meddig hazament, hiszen második otthonának, családjának tartotta munkahelyét. Ezért is igyekeznek ébren tartani, és a jövő számára megmutatni, mit jelentett az egykoron itt élőknek és itt dolgozóknak a bányásztársadalom. A padragiak kötelességüknek érzik, és nem hagyják elveszni, az utó-

Demonstráció munkavállalói jogokért

A demokráciáért, a szociális biztonsáért, az emberi és munkavállalói jogok megőrzésért hirdett nagygyűlést mintegy száz szakszervezet és civil mozgalom október elsejére. Már délután egy órakor megtelt a Kossuth tér. Az ország minden tájáról, szegletéből érkeztek a szakmák képviselői a Parlament elé. Sípall, dobball, vagy éppen szirénával, s persze szakszervezeti zászlókkal, mellényekben. A száznál is több érdekvédelmi és társadalmi szervezet által támogatott demonstráció kezdetére megtelt a Parlament előtti Kossuth tér.

(A résztvevők számának megítélésében megoszlanak a vélemények. A rendőrségi szóvivő – hivatalból – szerint tízezerre saccolta a tüntető tömeget, míg az operatív törzs hatvanöt ezerre. Ötvenezren voltunk minimum! – a Szerk)

Ott voltak a BDSZ képviselői is, a tüntetéseken már megszokott piros-fehér mellényekben, az ágazati szakszervezet zászlóival, transzparensseivel, üdítő színes tömbben, demonstrálva az MSZOSZ-be tömörült szakszervezetek egységét, elszántságát.

A szervezők a demonstráció elején ismertették azt a kiáltványt, amelyben egyebek mellett a visszamenőleges törvénykezés megszüntetését, a társadalmi párbeszéd és a sztrájkjog, valamint a korábbi szolgálati nyugdíjrendszer visszaállítását követelik. (a kiáltványt, teljes terjedelmében közöljük!)

Ezt követően – nagyon stílszerűen, a tüntetés mottójaként is értelmezhetően – elhangzott Illyés Gyula Egy mondat a zsarnokságról c. korszakos költeménye, majd felolvasták a nemzetközi és az európai szakszervezeti szövetség, valamint több országos érdekvédelmi szövetségek közleményeit, amelyek szolidaritásukról biztosították a budapesti demonstráció résztvevőit.

Mindenki tudja, hogy nem annyian vagyunk, mint amennyi embert itt látnak – kezdte felszólalását az MSZOSZ elnöke. – Bár én nem látok el a Szemere utcáig, csak azt látom, hogy rengeteg zászló leng arra.

A mostani megszólalás szereposztása szerint nekem, megbízatásom alapján – hiszen az ezen a területen dolgozó kollégák képviselőjüknél választottak engem – a versenyszférában dolgozók nevében kell szólnom.

Sokan mondták itt ma már, hogy tiltakozunk ezért, tiltakozunk azért, én azt szeretném elmondani, hogy mit akarunk.

Dolgozni akarunk. Tisztességesen, tisztességes munkakörülmények között és olyan bérért, ami biztosítja az emberhez méltó megélhetést, biztosítja a gyerekeink tanulását, biztosítja az emberhez való életet.

Azt mondja az ország első és „legfontosabb” embere: olyan változások lesznek - figyeljétek a szavaira, mert számon fogjuk kérni! -, hogy senki nem járhat rosszul. Azt mondják: az az adórendszer, személyi jövedelemadó rendszer, amit ők szorgalmazznak és kitalálnak a „mi érdekünkben” az arányos lesz. De tudjuk: nem a szavakra, hanem a tettekre kell figyelni.

A tettek eredményére. Tavaly óta sokunknak van olyan élménye, hogy azt mondták: senki nem fog rosszul járni az új adórendszerrel, aztán mégsem annyit vittünk haza. Aztán azt mondták, hogy nem baj, majd lesz bérkommandó. De a bérünk nem nőtt. És a napokban nagyon szép adatok jelentek meg a sajtóban, hogy milyen szép átlagos keresetnövekedés van az országban.

Szeretném akkor most itt üdvözölni az átlag alattiakat.

Mi dolgozni akartunk, akarunk, munkahelyeket akarunk, s ezt is ígérték. Nagyon sok barátunk, nagyon sok kollégánk úgy ment el tavaly szavazni, abban a reményben, hogy igen, majd jön egy új kormány, egy új hatalom,

ami valóban munkahelyet teremt, valódi, értékteremtő munkát, munkahelyet.

Mi van ma? Közmunka van! Kétszáz ezer ember kap közmunkát és ne feledjük: közmunka bérért. Olyan bérért – és ezt igazságosnak tartja ez a kormány -, hogy valaki nyolc órát dolgozik, s azért nem kapja meg még azt a gyalázatos minimálbért sem, aminek a nettó értéke nem éri el a létminimumot. Még ezt is megfelelik. Erre mondják azt, hogy munkát adunk az embereknek.

Ne feledjétek! Ezt az országot mi építjük. Nem úgy, mint ezt a falat, ami rögtön le is omlott. (P. P. a tüntetők által hozott üres narancsleves dobozokból a színpad mellett épített falra célzott. – a Szerk.) Az, hogy ez az ország még egyáltalán tart valahol, az a ti mindennapi munkátok eredménye. És felhívom a figyelmeteket: a munkát nem a munkaadók adják, hanem mi.

Az Akcióegység kilenc pontos követelése

1. Követeljük az igazságos és méltányos közteherviselést!
2. Követeljük, hogy szüntessék be a visszamenőleges hatályú törvénykezést!
3. Követeljük, hogy a munka világában állítsák helyre a háromoldalú társadalmi párbeszéd intézményrendszerét!
4. Követeljük, hogy a munka törvénykönyvét kizárólag a szociális partnerekkel történt megegyezést követően módosítsák!
5. Követeljük, hogy állítsák helyre a kerekedezményes, a korengedményes és a szolgálati nyugdíjak alkotmányos védelmét!
6. Követeljük, hogy a nyugdíjrendszer változásai méltányos átmenetet biztosítsanak a munkavállalóknak. Az új szabályok esetenként csak az újonnan munkába állókra, illetve szolgálati viszonyt létesítőkre vonatkozzanak!
7. Követeljük, hogy az új életpálya modelleket, csak a szakszervezetekkel történt megállapodásokat követően vezessék be!
8. Követeljük a sztrájkjog visszaállítását!
9. Követeljük, hogy ne csorbítsák a szakszervezetek jogait!

Ők veszik. Csak nem fizetik meg rendszeresen.

Ha követelünk, azt követeljük, hogy becsüljék meg azokat ebben az országban, akik a hátukon viszik a terhet, akik a legnehezebbeket vállalják, s nem a gombokat nyomogatják a háttér mögött lévő házbán. Hanem nap, mint nap odaállnak a munkapad mellé, nap, mint nap bemennek a boltba, nap, mint nap a közszolgáltatásban vannak és vigyáznak ránk, akár a rendre, akár arra, hogy katasztrófa ne érjen minket, s így együtt, mindannyian, mi vagyunk a dolgozó nép. A nép képviselőit kell a döntéseket hozni! – fejezte be beszédét Pataky Péter.

A felszólalók azt is hangsúlyozták, a demonstrációval elsősorban az új alaptörvény, illetve az új munka törvénykönyv tervezete ellen, a nyugdíjak és a sztrájkjog védelméért, a méltányos és igazságos adórendszer visszaállítása érdekében tüntetnek, és követelik a valódi érdekegyeztetés visszaállítását.

A D-Day operatív törzse nevében Székely Tamás, a vegyészszakszervezet elnöke a szegényellenes, esélymegvonó politikát tette szóvá, s azt mondta: merjünk nagyot ébredni!

A Nyugdíjasok Országos Képviselőlete először vesz részt demonstráción, éppen október elsején, az Idősek Világnapján – jelentette be egymillió nyugdíjas nevében Hegyesiné Orsós Éva, s meg is indokolta. Szolidaritást vállalnak az aktív korúakkal és itt az idő, hogy magukért is kiálljanak.

A Hallgatói Hálózat nevében felszólaló Polgár Dóra ostobaságnak nevezte – az első betűjétől az utolsóig – a felsőoktatási koncepciót, s kijelentette, hogy annak alapján a felsőoktatásban való részvétel a gazdagok kiváltsága lesz.

Ugyancsak az operatív törzs nevében szólalt fel Árok Kornél, a tüzoltók szakszervezetének elnöke. – Háború van. Ezt tisztán és világosan megfogalmazta számunkra a miniszterelnök. Háborút folytat a szegények ellen, a hajléktalanok ellen, az adófizető dolgozók ellen, a devizahitelek ellen és mindenki ellen, aki nem az ő táborában van. Egyedül a gazdagok ellen nem folytat háborút. A világ szegénye a visszamenőleges törvényalkotás, a szerzett jogok elvétele. Egyedül mi, szakszervezetek vagyunk azok, a civilekkel együtt, akik képesek még harcolni az életükért és képesek felemelni a hangjukat, akiktől van félnivalója bármelyik politikai hatalomnak.

Székely Sándor a Civil Kontroll – Egymillióan a Demokráciáért Egyesület társelnöke a civilek nevében arról beszélt: veszélyben a jogállam, nem akarnak új egypártrendszert, s felhívott mindenkit: védjék meg jogukat, jövedelmüket, a demokráciát, csatlakozzanak az újonnan élte hívott társadalmi kerekasztalhoz és hozzák lépjen a szabadság kis köreit.

A Radetzky mars dallamai után Kónya Péter a D-Day operatív törzsből arról beszélt, hogy nekünk is össze kell fognunk, mint egykor a lengyel Szolidaritás mozgalom létrehozói tették. – Az akkor sztrájkba lépő hajógyári munkásokhoz egy év alatt tízmillió lengyel állampolgár csatlakozott. Azt javasolom, hogy a mai napon – 2011. október 1-jén – alakuljon meg a Magyar Szolidaritás Mozgalom.

A tömeg egy része a demonstráció végén a Clark Ádám térre indult, ahol szeptember 29-én ülősztrájk kezdődött a D-Day Operatív Törzs szervezésében.

Textilmúzeum

Az MSZOSZ Díj és Érdemérem átadását régebben a Benczúr szállóban, Postás Művelődési házban, Fészek klubban, utóbb a székházban rendezték szép műsorral egybekötött ünnepség keretén belül. 2008-ban azonban kivételes év volt, akkor az óbudai textilmúzeumban tartották az ünnepséget. Abban az évben ugyanis a múzeum MSZOSZ Díjas lett. Meg is érdemelték, olyan lelkes csapat munkája az a múzeum, hogy példát lehet venni róluk.

Magyarországon a textilipar olyan hagyományos iparágnak számít, hogy szinte egyidős a textília felfedezésével. Ez a múzeum ennek állít emléket, összegyűjtötték ide a megszűnt vállalatok gépeit és minden eszközt, amely a textiliparban előfordult. De vannak itt vállfák, gombok, gyűszűk, vasalók, legyezők. Folyamatosan érkeznek a felajánlások, és folyamatos a begyűjtés is. Minden érdekli őket, ami az iparral kapcsolatos, régi és új eszközöket egyaránt várnak, hiszen olyan gyorsan fejlődik a technika. Olvastam, hogy a múzeum igazgatója Vajk Éva -2001 óta vezeti az intézményt- Podmaniczky -díjban részesült. Gratulálunk Vajk Éva eredetileg iparművész, de textilrestaurátor is, törhetetlen energiával mindig azon mun-

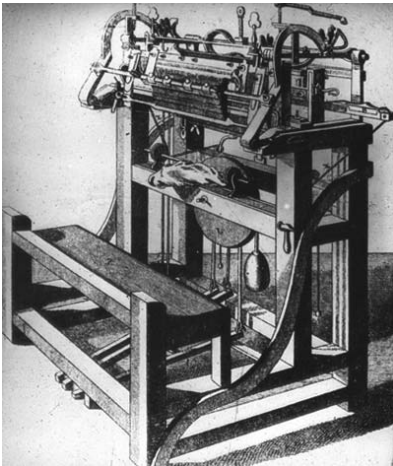
kálkodik, hogy lehetne érdekesebbé, látogatottabbá tenni a múzeumot.

Óbuda, Lajos utca Goldberger épülettömb barokk szárnya, ahol 1784-ben Goldberger Ferenc a textilkészítőjét megalapította. Érdemes ellátogatni annak is aki már járt itt, hiszen mindig van új látnivaló is. A kiállítások mellett tanfolyamok is indulnak, például foltvarró, ami mostanában nagyon divatos foglalatosság.

Augusztus elején a szombathelyi televízió egy újabb textilmúzeum megnyitására számolt be.

Kőszegen a Latex textiltárgy és posztógyár volt- fénykorukban majd három ezer embernek, családnak adott megélhetést-azóta a posztógyár a földdel egyenlő- helyén posztógyári emlékhely, és egy 50 négyzetméteres ipartörténeti múzeum hirdeti, hogy Kőszegen komoly múltja van a textil-művészségnek. Írásos emlékek bizonyítják, hogy már 1504-ben céhbe tömörültek a vászonszövő takácsok. A bútorszővet gyár 1880-ban épült, a posztógyárat 1918-ban alapították.

2009-ben a város a civil szervezetekhez fordult, hogy Kőszeg még fel nem tárt értékeinek, hagyományainak, kulturális örökségének feltárásában segítsenek. Az ötletgazda a 74 éves P. Burus Gyula a Latex fődíszpé-

csere volt és mára már üzemelő múzeum van a városban. Régen is összetartók voltak a dolgozók, jó kollektíva volt itt, az anyaggyűjtés is közös munka eredménye volt, mondja Kiss Lászlóné, aki 16 évesen 1957-től dolgozott a Posztógyárban, ma a textilmúzeumban kalauzolja a látogatókat. Generációk nőttek itt fel, ma is összetartanak, a nyugdíjas klubban rendszeresen találkoznak és most már a múzeum is összeköti a régi jó közösséget.

Követendő példa a kőszegi, emléjük máshol is adnak helyet az ilyen kezdeményezéseknek. Mi tudjuk, hogy lelkesedésből nem lesz hiány!

Cs. Zs.

Egy kitüntetett hétköznapi

Palkó Lászlóné, Margitka, a Dél-Dunántúli régió legjobb nyugdíjas SZB titkára kitüntetés jogos tulajdonosa, olvastam a Tolna megyei népújságban az életútjáról szóló írást, melyhez ez úton is gratulállok. Több mint harminc éve ismerjük egymást, ezért tudom, hogy jó helyre került ez a szép kitüntetés.

- *Hogy van az, hogy te mindig jó kedélyű vagy?* – kérdezem Margitkát.

- Jó géneket örököltem, mindenben a jót nézem, nem kesereg a régmúlton, de nem voltam mindig ilyen barátkozó ember. Ha nem szólították meg, én nem kezdeményeztem beszélgetést a munkahelyem sem. Később, amikor SZB titkárrá választottak, akkor kezdtem kinyílni és azóta is barátkozós vagyok, mindenkivel tudok beszélgetni egy pár szót.

- *Régebben egy nehéz nap után invitáltál a lakásodra bennünket, kérdezted – na, birjátok a negyedik emeletre? Mi nekiindultunk, lassan, fáradtan- az első emeletnél azt mondtad: na, jól van, ha fáradtak vagytok, akkor menjünk be ide. Ugyanis az elsőn laksz.*

- Jaj, igen ezt többekkel is eljátszottam, mindenki beugrott. Én ilyen vagyok, minden szóról egy vicc jut eszembe, hát nem szebb az élet, ha nevet az ember?

- *És a lakásod, szép otthonos, de ami nekem kicsit meglepő volt, az a sok tornaszék.*

- Hát igen, az van bőven, szeretek mindent kipróbálni, naponta többször is tornázom, kell az. Én nem könyöklök az ablakban, sosem tettem.

Két fiam, három „fogadott” lányom - két menyje és az utódja, a mostani Samsonites SZB titkár - hat unokám van. Fiaimat és unokáimat is én tanítottam meg úszni, biciklizni, pingpongozni, kártyázni. Mindig van mit tennem.

Hét közben főzök, hét végén „menzán” eszem-vagy egyik, vagy másik fiaméknál. Sokszor vagyunk együtt, de nincs nap, hogy ne beszéljünk telefonon.

- *Hallom, már internetezel is.*

- Igen, már régen használok számítógé-

ltség. Persze még nem tudok mindent, de tanulom, az unokáim nagyon jó tanárok, mert ők nagyon értik.

- *Évente többször is találkozunk, de Mikuláskor mindig eszembe jutsz és vidámság tölt el. Kérlek, meséld el a sztorit!*

- Hát igen az már nagyon régen volt, de nekem is eszembe jut néha és mosolygok. Én már nagyobbcska lány voltam, amikor a soklakásos házban a mi családukra került a sor, hogy Mikulásnak öltözzünk. Apám komoly ember volt- lengyel származású, de Németországból idejövő tímár mester, ő nem akart ilyen játékban részt venni, hát kénytelen voltam én beöltözni Mikinek. Sorra jártam a lakásokat, persze minden gyerekről tudtam mindent, jót is rosszat is. Mikor a mi lakásunkba értem és a hógomnak soroltam a hibáit, ő odaállt elém és azt mondta: ez mind nem is igaz Mikulás bácsi, csak az a hülye Baba- így hívtak otthon - kitalálta.

Nagy nevetés közepette köszöntünk el egymástól, kívánva minden jót.

Kívánok önöknek is vidám barátokat, mert a nevetés fél egészségség. Margitkán ez látszik is!

- cseh -

gépet, eddig csak játszottam rajta, de az is jó agytorna ám! Mert nemcsak a testnek, az agynak is kell a torna. Egész életemben sokat tanultam, mindig munka mellett. Képzeld Laci fiammal egyszerre érettségiztem, együtt „tanultunk, készültünk” a vizsgára. Én akkor visszaváltottam diákká, sakkoztunk, kártyáztunk, mindent csináltunk mi csak nem a tételeket. Azért mindkettőn éretté váltunk. Ja és igen, azt sajnálom, hogy nem kezdtem előbb a netezést, mert nagyon élvezetes elfog-

A BDSZ Ruhaipari Tagozatának nyugdíjas alapszervezete az Idősek Napja alkalmából, 2011. október 4-én, találkozót szervezett a BDSZ székházban. A résztvevőket Varga Éva tagozatvezető köszöntötte, majd Herceg Lászlóné az alapszervezet titkára adott tájékoztatást a 2011. év történéseiről. Ezt követően az 50-60 éves szakszervezeti tagságot elismerő korszok átadására került sor.

A munka törvénykönyv átszabása

A munkatörvénykönyv-tervezet most még csak egy szakmai szöveg, de e cikk megjelenésekor már lehet, hogy elfogadott törvény. A kormány azt a célt tűzte ki, hogy olyan új munkatörvénykönyv szülessen, ami egyrészt biztosítja a foglalkoztatás rugalmasságát, másrészt figyelemmel van a munkavállalók szociális igényeire. Azt is megfogalmazták, rögtön a tervezet elején, hogy figyelembe kell venni a munkáltatók gazdasági érdekeit és a munkavállalók szociális érdekeit. Mi pedig azt gondoljuk, hogy a munkavállalóknak gazdasági érdekei is vannak, ez nem egy segítség-szervezet és ilyen értelemben nem szociális biztonságról van szó, hanem a gazdasági érdekeink is fontosak. Alapvetően az a bajunk a törvénnyel, a mögöttes szellemmel, hogy egy amúgy is egyensúlytalan helyzetben, ami a munkáltató és a munkavállaló között fennáll, a munkáltatói oldal pozícióit akarja erősíteni, tehát ott erősít, ahol eleve erősek. Ez akkor érhető tetten, amikor a viszonyok egy részét a klasszikus polgári szerződések világához hasonlóan akarja szabályozni, azaz úgy tesz, mintha azonos erélyű felek állapotának meg. Kiszolgáltatott viszonyok vannak, s ez nemcsak a nagyvállalati, jól szervezett munkahelyek szabályozása, hanem bizony a kis, közép és mikro vállalkozásokra is érvényes, s pontosan tudjuk, hogy ott nagyon kiszolgáltatottak a munkavállalók. Lehet úgy tenni, hogy becsukjuk a szemünket és azt mondjuk, hogy itt egyenlő felek állapodnak meg, s felnőt magyar állampolgár csak meg tudja mondani, hogy neki mi az érdeke, de ez önámítás, hiszen egyértelmű, hogy itt a munkáltatók felé billen a mérleg. Nem véletlenül van mindenütt a világban olyan munkaügyi szabályozás, ami a munkavállaló oldalán áll. Azért, hogy ezt az egyensúlyi helyzetet fenntartsa.

A munkáltatók persze nagyon örülnek annak a törekvésnek, hogy legyen olcsóbb a foglalkoztatás. Sokszor hallottuk már az utóbbi napokban a kormányfőtől, a kormányoldaltól, hogy nem célja a munkatörvénykönyvének, hogy csökkentsen a munkavállaló jövedelmét. Mi e mögött nagyon konkrét politikai szándékot is látunk. Ha a magyar gazdaság, a költségvetés mai helyzetében, nem képes más módon anyagi előnyöket adni a munkáltatóknak, vagy könnyíteni a működésüket, csökkenteni a költségeiket, mondjuk adó, járulékok oldalon, akkor megteszi ezt a munkajogi szabályozásnál, s mindezt leönti az azal a csoki mázzal, hogy lám, rugalmasabb lesz a foglalkoztatás. Itt nem a rugalmasságról van szó, hanem hogy olcsóbb legyen. Konkrét példát mondok. Az, hogy fizettek-e valamire pótlékot, vagy nem, az nem azt mutatja, hogy rugalmasabban foglalkoztatom a munkaerőt, csak arról van szó, hogy olcsóbban. Nagyon kilóg a lóláb. Azért lóg ki, mert láthatóan ez a kormányzat, amikor hatalomra készült, meg a kormányzása elején, sok illúziót kellett a vállalkozásokban is. Jelentős adócsökkentéseket ígért, hogy majd attól lesz versenyképes a gazdaság. Mivel erre most nincs lehetőség, így próbál kedvezni. A munkavállaló meg nem számítanak.

A probléma persze probléma gazdaságpolitikailag is. (A miniszterünk által meghirdetett gazdaságpolitikában, a belső fogyasztás fog növekedést generálni. Igen ám, de a belső fogyasztáshoz szükséges lenne a belső kereset növelése, vagyis ha csökkentem a jövedelmeiket, akkor a belső fogyasztás se fog nőni. Tehát az gondolom, hogy még gazdaságpolitikailag is téves, hogyha a munkatörvénykönyvét ebből az irányból nézzük.)

Az OÉT szabályozási tervezetben még szélsőségesebben látszik az a hatalomgyakorlási mechanizmus, amit át akar ültetni a munkatörvénykönyvébe. Jelesen arról van szó, hogy ő nem tartja sem szükségesnek, sem értékesnek a

párbeszédet, az egyeztetést, a konzultációt. Ennek pedig jól kialakult rendszere volt az elmúlt húsz évben az országos szinttől, a középszíntől át, egészen a munkahelyi szintig. Meggyőződésünk, hogy az ország eredményeiben fontos szerepet játszott, hogy volt egyeztetés a szereplők között, volt párbeszéd, és igyekezett mindenki a legjobb tudása szerint a legjobb megoldásokat megtalálni. Akár munkahelyeken volt szó a munkahely működésével, bérekkel, bérmegállapodásokkal kapcsolatban, akár középszinten, de országos szinten is megtörtént az egyeztetés. A jelenlegi hatalom ezt nem értékeli, hanem kimondottan nyűgnek tartja, le akarja rugni magáról. Senkivel nem akar egyezkedni. Tévedés ne legyen. Nemcsak a szakszervezetekkel, a munkavállalókkal nem akar egyeztetni, hanem senkivel sem. A gazdaság szereplőivel sem.

Ami különösen bántó, hogy amikor a munkavállalók és azok képviselőinek, szervezeteinek, a szakszervezetnek a nyílt ellehetetlenítése folyik, a munkáltatók csendben vannak, nem tiltakoznak. Ez nagyon nagy félreértés a részükről. Azt már felismerték, hogy a háromoldalú egyeztetés különböző szintjeinek és formáinak a felszámolása nagy baj, mert ez a rendszer jól működött húsz éven keresztül. De ugyanilyen nagy baj, ha a munkahelyeken sem lesz meg az érdemi párbeszéd lehetősége.

Még egyet szeretnék hangsúlyozni. Nem a szakszervezetek, mint szervezetek önérdekéről van szó! A munkavállaló marad kollektív védelem nélkül. Ha nincs tisztviselő, aki felkészülten és tárgyalóképesen tudja az érdekegyeztetés asztalához vinni a munkavállaló véleményét, akkor nem lesz kollektív védelem. Márpedig a mostani szabályozás a munkahelyi tisztviselőknak nem akarja biztosítani a munkaidő-kezelésményt. Minimálisra, gyakorlatilag egy emberre kívánja szűkíteni a munkajogi védelmet. Ezek a törekvések nem szólnak másról, mint ellehetetleníteni a szakszervezetek működését. Ez hatalmas öngól a kormány részéről is. Mert nincs az a hatalom, amely önmagától mindent megoldana. Ráadásul beleavatkozik egy olyan szférába, amibe nem kellene. Ahol az állam a tulajdonos, ott még keményebben akar beleszólni. Ha ilyen lesz a törvényi háttér, végképp megszűnik a problémákat kezelni tudó, érdemi párbeszéd.

Az nyilvánvaló, s ezzel tisztában vagyunk, hogy nem lehet minden elemhez végletesen ragaszkodni. A magyar szakszervezetek – ennek korábbi években tanújelét adták -, érdemleges párbeszédben kompromisszum-készek. Az MSZOSZ-ról nem lehet azt mondani, hogy konfliktuskereső, sztrájkot szervező, utcára rohangáló szervezet. Mindig a megállapodást keressük.

S van egy nagy veszélye annak, ha ezt a törvényt a tervezetnek megfelelően fogadják el. Nem magunktól megyünk az utcára, hanem kikergetnek minket. Ez nagy különbség. Ha elveszik az eszközeinket, azokat, amelyek a normális együttműködés és párbeszéd háttérét biztosítják, akkor nem marad más lehetőségünk, mint az utca. Ha azt hiszi a jelenlegi hatalom, hogy a szakszervezetek szétverése az út ahhoz, hogy azt csináljon a dolgozókkal, amit akar, nagyot téved. A munkavállalói érdekek akkor is meg fognak jelenni, de nem szervezeten, rendezetten, felkészülten, keretek között, hanem ad hoc jelleggel, indulatból, szelsőséges formában. Durva történelmi hasonlaltal élve eljőhet a géprombolás ideje. Holott éppen az a fejlődés útja, a munkaügyi kapcsolatrendszer arról szól, hogy a géprombolástól eljuttunk a párbeszédig, a munkavállaló információs, konzultációs jogáig. Egy olyan értékig, amit most ez a kormány megkérdőjelez. Nem lehet az a cél, hogy visszamenjünk a kezdetekhez.

Pataky Péter
az MSZOSZ elnöke

„Szénpózióm” a BDSZ-ben

2011. szeptember 16-án a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) székházában rendezte meg igen nagy szakmai érdeklődés mellett „A szén, ezen belül a tisztaszén-technológia szerepe a nemzeti energiastratégiában” című szimpóziómát. A tanácskozáson az MTA több tagja, az Energia Világ Tanács magyar képviselői, emeritus professzorok, egyetemi tanárok, egyetemek képviselői, szakmai társaságok vezetői, képviselői, szakmai tudományos – és társadalmi egyesületek képviselői, szakszervezetünk tagjai, a média képviselői vettek részt.

A moderátori feladatokat *Dr. Horn János* a BDSZ elnöki főtanácsadója látta el.

Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke nyitotta meg a szimpóziómot. Megfogalmazta a szimpózióm célját, azt, hogy lehet-e olyan feltételeket biztosítani, amely megőrzi a munkahelyeket, a fejlesztési lehetőségeknek milyen feltételek mellett van lehetősége, hiszen a foglalkoztatás egyik legfontosabb eleme a kitermelő iparágak fejlesztése.

Bencsik János, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Klíma- és Energia-

ügyekért felelős államtitkára látványos ábrákkal mutatta be a jelenlegi helyzetet és azt, hogy a klíma és energia területén „forradalmi” a hangulat és nagy versenyfutás van e téren. Előadásában részletesen foglalkozott a Kormány által 2011. júliusban elfogadott „Nemzeti energiastratégia 2030” anyagról, melyet az Országgyűlés őszi ülészakára terjesztettek be. A stratégia világosan, egyértelműen mutatja be a lehetőségeket és a hazai energia-hordozók reális jövőképét. Ebben megfogalmazásra került az ország bizton-

ságos energiaellátása, a környezetvédelmi szempontok és a megfizethetőség összhangjának lehetősége.

Dr. Árki Pál, a Freibergi Bányászati Akadémia e területen dolgozó vezető szakértője előadásában részletesen ismertette az ott folyó munkát, a szén szerepét a kőolajkorszak után, az ott folyó kísérleti projekteket. Tájékoztatást adott arról, hogy az Akadémián egy hetes angol nyelvű képzést tartanak e témában, melyre a világ minden tájáról lehet jelentkezni (részletes érdeklődés e sorok írójánál).

Az előadások után két korreferátum hangzott el.

Dr. Fancsik Tamás, a Magyar Állami Földtani Intézet -, és a Magyar Állami Eötvös Lóránd Geofizikai Intézet igazgatója bemutatta az intézetekben folyó munkát.

Derekas Barnabás, a Mátrai Erőmű Zrt bányászati stratégiai igazgatója bemutatta a visontai -, és bükkábrányi bányászat jelenlegi helyzetét és azt, hogy milyen gondokat fog jelenteni a várható kvótarendelkezés, mely veszélyezteti a foglalkoztatást és veszélybe

hozhatja a szakma kultúráját.

Dr. Faragó Tibor, címzetes egyetemi tanár, Kerényi A. Ödön, az MVM Rt ny. vezérigazgató-helyettese (írásban küldte meg), Juhos László, a Reális Zöldek Klub elnöke és Dr. Reményi Gábor, okleveles bányamérnök hozzászólása után, Rabi Ferenc a zárszóban

kiemelte, hogy szakszervezet több évtizede képviseli a bányászati munkahelyek megőrzését és fejlesztését. Ennek alapja a tudás, a tapasztalat és azért is nagy örömmel és köszönettel fogadta, hogy a szakma kiválóságai tisztelték meg a szakszervezet által kezdeményezett és lebonyolított szimpóziómot. Kiemelte az állami szabályozó munka fontosságát, ami segítheti a folyamatokat és fontosnak ítélte meg a kedvezményes kvótajuttatást – az új technológia bevezetéséig - az átmeneti időre. Kezdeményezte az ilyen jellegű munka tovább folytatását a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal vezetésével és felajánlotta, hogy szakszervezetünk kész további szimpóziómokat tartani, már e témában (Freiberg, Drezda, Szászország) kezdeményező lépéseket tett.

Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a „Magyar Energetika” szakmai lap 2011. évi 3. és 4. számában számos, e témában szereplő, írás jelent meg.

Bencsik János és Dr. Fancsik Tamás előadása a <http://www.banyasz.hu/aktualis.html> hírek - ben olvasható.

Dr. Horn János

Levél a képviselőhöz

A munkavállalói érdekvédelem eredményességének elengedhetetlen biztosítója a felek közötti konzultáció, a kétoldalú érdekegyeztetés, a kölcsönös információcsere. Ha ez hiányzik, felborul az egyensúly, sérül a tájékozódás és tájékoztatás teljessége, fél információk és találgatások lépnek a rendszerbe, s a bizonytalanság rossz dolgozói közérzetet és téves döntéseket indukál.

A munkavállalói érdekképviseletek kötelessége, hogy minél teljesebb körű információval lássák el a dolgozókat, a jelenüket és jövőjüket érintő kormányzati és regionális tervekről, elképzelésekről és döntésekről. Ha e rendszer

fontos láncszeme, a képviselő, akármilyen ok miatt, ebben a munkában nem kíván részt venni, súlyosan sérti az őt megválasztók érdekeit.

Az alábbi levél arról szól, hogy a munkavállalókat képviselő szakszervezet vezetése és az emberek bizalmából megválasztott országgyűlési képviselő felfogása, a kölcsönös tájékoztatást illetően, markánsan eltér egymástól, és sajnálatosan tükrözi a kormány szakszervezetekről, munkavállalókról alkotott álláspontját.

Csak remélni tudjuk, hogy talán nem erről van szó!

Hámori István Péter
főszerkesztő

Balázs József országgyűlési képviselő részére

Tisztelt Képviselő Úr!

Szeptember elején beszélgettünk arról, hogy Gyöngyösön a bányász szakszervezeti székházban tartunk egy konzultációt, melyre a Mátrai Erőmű Zrt 2400 fős kollektívája részéről kb. 20 főt szeretünk volna meghívni. Három témában kértük a konzultáció lehetőségét, melyekre Ön igent mondott:

A Munka Törvénykönyv változása

A nyugdíjtörvény változása

A társaság jövőképét meghatározó magyarországi energiapolitikával kapcsolatos álláspont.

Akkor Ön azt kérte, hogy várjuk meg a FIDESZ frakció háromnapos kihelyezett ülését és utána egyeztessünk időpontot. Ezt az időpontot szeptember 22-én 14 óra beszélt meg, amelyen a bányász- és villamos kollégák közül 25 fő vett volna részt.

Nagyon vártuk a beszélgetést, mert szeretünk volna tudni az álláspontját a fent említett témákkal kapcsolatban. Ezt a konzultációt Ön a találkozón napján 1345 óra körül lemondta arra hivatkozva, hogy a MEH-be kell mennie 15 órára - megjegyezzük, hogy mivel későn történt a találkozón lemondása, így nem minden kollégát tudunk értesíteni, így tíz fő megjelent a helyszínen. Ön akkor azt ígérte, hogy szeptember 29-én 14 órakor biztosan találkozunk.

Ebben az időpontban mi újra a találkozón színhelyén vártuk a Képviselő Urat.

Sokan mondták előtte, hogy úgysem fog eljönni, de mi bíztunk benne, hogy ott lesz, mert úgy gondoltuk, hogy Önt, mint a körzet országgyűlési képviselőjét érdekli, hogy több mint 2400 főnek, több mint 2000 családnak és közel tízezer embernek megélhetést biztosító társaság jövője hogyan fog alakulni.

Vártunk Önre 15 óráig, de telefonon sem értesített bennünket, hogy nem tud eljönni. Ebből arra következtettünk, hogy annyiba sem nézte a megjelenteket és rajtuk keresztül azt a közel tízezer embert, hogy részt vegyen a megbeszélés konzultáción.

Nem értjük, hogy ha a Képviselő Úr nem akart eljönni a találkozóra, akkor miért nem közölte ezt velünk nyíltan.

Kérjük a Képviselő Urat, hogy ne felejtse el, hogy ezek az emberek nem csak munkavállalók, hanem választópolgárok is, és a többségük a 2010. évi képviselői választáson Önbe helyezte bizalmát!

Mindkét szakszervezet pártpolitika semlegességet vall magáénak. Ugyanakkor a munkavállalókat érintő jogszabályok alkotásánál megkerülhetetlen a törvényhozók tudomására hozni az érdekképviseleti véleményt, illetve az érveinket lehetőleg „elő-egyenesben” ismertetnünk szükséges.

Jelen pillanatban úgy értékeljük, hogy Ön ettől az eszmecsere-től elzárkózik, amit mi sajnálattal veszünk tudomásul, és a munkavállalókat erről vagyunk kénytelenek tájékoztatni!

Visonta, 2011. szeptember 30.

Jó szerencsét!
Pápis László
ME Zrt BDSZ titkár

Üdvözlettel:
Medveczki Zsolt
MEVISZ titkár

Harmincöt éves a Márkushegyi Bányauzem

A majki Bányászati Múzeumban került megrendezésre az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Bányászati Szakosztály Oroszlányi Szervezet szervezésében igen nagy szakmai érdeklődés (122 fő) mellett a „Bányászati szakmai emléknep a Márkushegyi Bányauzem megnyitásának 35. évfordulója alkalmából” rendezett ünnepség.

A Bányászhimnusz elhangzása után a moderátori feladatot ellátó Bariczáné Szabó Szilvia a helyi szervezet titkára köszöntötte a megjelenteket. Egy – két kiemelés a rövid köszöntésből: „35 év meg sem látszik rajtunk. Igaz kicsit lefogytunk, megfogytunk és van egy két ránc is, amit a gondok mélyítették, de ebben a Bányauzemben még rengeteg erő van”... „...akkor élhetjük elégedetten az életünket, ha olyan célokat tűzünk magunk elé, amik tehetőségünkhöz mérten megvalósíthatók. Mi is lehetne itt és most a nemesebb cél, mint az, hogy a Márkushegyi Bányauzem 40. évfordulóján is működő, termelő üzemelés mellett ismét együtt ünnepelhessünk Önökkel.”

Ezt követően *Dr. Havelda Tamás* a VE Zrt bányászati igazgatója tartott a megnyitó beszédet, melyben bemutatta azo-

kat a fejlesztéseket, amelyeket a bányászati munkák területén elértek, külön kiemelve a retrofitot és az Európában egyedülálló földalatti osztályozást amelyet a társaság maga tervezett, és valósított meg.

A pohárköszöntőt Vicsai János a VE Zrt Márkushegyi Bányauzem felelős műszaki vezető helyettese tartotta.

Tizenöt perces filmben mutatták be a harmincöt éves Márkushegyi Bányauzem életét a tervezéstől napjainkig, majd múzeumi túrlatvezetésre került sor.

A program fehér asztal -, majd a csodálatos idő adta lehetőség miatt, a szabadban folytatódott.

H. J.

Jani és Karesz

Van nekem két barátom, még a régi idők-ből, Tatabányáról. A Fehér Jani és a Mészáros Karesz. Fejükbe vették, anno, hogy márpedig ők megőrökötik az utókor számára a hazai, még működő mélyművelésű bányászokat. Karesz videokamerát ragadott, Jani fotomasinát, s belevágtak.

Jó tízenöt éve ennek. Kettejük kitarót fardozásának köszönhetően készült rengeteg kép és videó anyag a ma már csak emlékeinkben élő mányi bányászok mindennapjairól, a bányászok életkörülményeiről, a napi munkáról, a vízbányászok életének epizódjairól, Tatabánya városának jeles eseményeiről.

Tették mindez ügy, hogy közben dolgoztak. Szabadidejük nagy része ment el úgy, hogy ezt a hivatással nemesített hobbit végezték. Fontos dolog ez akkor, amikor szinte már nincs is mit fényképezni, úgy megsappant a működő bányák száma.

Jani és Karesz a bányász hagyományok őrzésének hazai nagykövetei. Én adományozom nekik ezt a címet, mert munkásságukkal kiérdemelték.

Fehér János a tatabányai XIV/a aknán dolgozik, ott még elő-előveszi a fényképezőgépet (dekoratív, impozáns fotóalbumot készített korábban „Tatabányai szén és vízbányászok” címmel, tanúsíthatom, hisz

dedikált példányt őrzök belőle), de mint mondja, egyre kevesebb témája akad a konkrétan vett bányászati tevékenységet illetően. Ám ott vannak minden fontos rendezvényen, koszorúzásokon, bányásznap megemlékezéseken, a bányász emlékeit bemutató kiállításokon, avatóünnepségeken.

Most leginkább azzal foglalkoznak, hogy a hosszú évek során felgyülemlett képi és hangzó anyagokat, videofelvételeket rendszerezék, válogassák, témák szerint és időrendileg is csoportosítsák. Technikailag is javítgatják a régi anyagokat, s igyekeznek megteremteni a produktumok nyilvánosságát, használják az internet nyújtotta lehetőségeket, számos művük hozzáférhető a facebook-on, honlapjukon. Karesz sajnálkozva mondja, hogy annak idején nem törődtek az anyagok rendszerezésével, most mennyivel könnyebb dolguk lenne. Tervezik egy következő könyv kiadását, ehhez is megvan minden kép, csak össze kell rakni, s itt már megint vissza is kanyarodunk beszélgetésünkben a rendszerbe rakás nehézségeire. Más könyvekbe is beledolgoztak – hat-hét könyvet számolunk össze -, fotókat készítettek, vagy meglévő fényképből adtak illusztrációt kiadványokhoz. A támogatók meg-

találása nem könnyű feladat, ma egyre jobban meggondolják a szponzorok, hogy mire adnak és mennyi pénzt.

Több cd-jük, dvd-jük van, amit magánkiadásban jelentettek meg, de úgy mondják, hogy ez azért nem az igazi, hiszen ők – már az anyagiak miatt sem – nem tudják felvenni a versenyt példányszámban a hivatalos kiadókval.

Közben nyitottak másfajta munkákra is, nem áll tőlük távol a tájképfotózás, sőt a portrékészítés sem.

Közel harminc kiállításuk volt bányászati témában, az utolsó 2009-ben. Helyileg a városban, de a megyében is több helyen, pl. Esztergomban, valamint Budapesten állították ki a fotóikat. Ezt a megjelenési lehetőséget sem hagyják parlagot, sőt, színesítik is azzal, hogy a kiállított fényképeket vitettség kombinálják. Amúgy projektek bemutatásában is közreműködnek, szakmai tudásukat és technikájukat – amely magánérőből ugyan, de egyre modernebb és sokoldalúbb lesz – igéybe veszik mások is.

Rengeteg emberi sors rögzült a videóra, s mind feldolgozásra vár. Talán most jött el az idő, hogy erre sor kerüljön. Adott pillanatban elnehezül az ember szíve, az együttérzés elnyomja a művészi ambíciót.

Kell egy kis idő, míg letisztulnak a gondolatok, s alkalmassá válik az anyag a téma kifejtésére, megszerkesztésére, publikálására. Készítettek olyan interjút, ahol az alany kikötötte: csak öt év múlva lehet nyilvánossá tenni. Sorstársaik életéről van szó. Úgy érzik kötelességük róluk szólni, megemlékezni, életük folyását nyomom követni. Ezt teszik most, amikor hozzányúlunk az akkor felvett történetekhez, interjúkhoz. Készül egy összefoglaló válogatás az elmúlt tíz év történéseiből,

anyagaiból.

Folyamatosan dolgoznak. Ugyanolyan hevülettel, lelkesedéssel és hittel, mint ahogyan, annak idején elkezdték. Küldetés ez, amit nehéz, de nem is kell magyarázni. A mi dolgunk, hogy azt kívánjuk: menjenek tovább a megkezdett úton, ne apadjon el a bennük lobogó tűz. Maradjanak a bányász szakmakultúra dokumentálásának nem csüggedő munkásai.

Én szurkolok nekik.

H.I.P.

Tájékoztató az Évgyűrűk Magánnyugdíjpénztár és a Postás Magánnyugdíjpénztár beolvadásáról a Pannónia Nyugdíjpénztárba

Tisztelt Érdeklődők, Pénztártagok!

Az Évgyűrűk Magánnyugdíjpénztár és a Postás Magánnyugdíjpénztár 2011. október dátummal beolvadás útján egyesült a Pannónia Nyugdíjpénztárral.

A Pannónia Nyugdíjpénztár, mint általános jogutód ezen időponttól kezdődően teljes körűen átveszi a jogelőd Évgyűrűk és Postás teljes meglévő tagságát, nyilvántartását, és vagyonát.

A beolvadási folyamat teljes egészében a PSZÁF engedélyező határozatával fog lezárulni, amely várhatóan 2-3 hónapon belül történik meg.

A pénztárak egyesüléséhez az érintett pénztáraknak un. vagyonmérleg tervezet kellett elfogadnia.

Mit kell tennie az Évgyűrűk és a Postás Magánnyugdíjpénztár tagjainak? Hogyan folytatható a pénztártagság?

A jogelőd pénztárak tagjainak nincsen teendőjük, tagsági jogviszonyuk teljes jogfolytonossággal folytatódik a jogutód Pannónia Nyugdíjpénztárban. Személyes adataik migrációja október 7-ig, egyéni számla adataik pedig október 17-ig folyamatosan kerülnek át a jogutód Pannónia nyilvántartó rendszerébe. A jogelőd pénztárak tagjainak a jogutód Pannónia un. tagsági okiratot fog küldeni a migráció befejezését követően a jogutódlás igazolásáról.

Habár mindent megtesznek az érintett pénztárak a folyamat zökkenőmentes lebonyolítása érdekében, azonban nem zárható ki, hogy az első időszakban esetleges fennakadások történhetnek, de folyamatosan dolgozunk az átállás teljes körű megvalósításán.

A pénztár működésének legfontosabb dokumentuma az alapszabály, amely elérhető az alábbi linken:

http://www.annonianyp.hu/userfiles/file/doks/alapszabaly_2011_09_29.pdf

A további pénztári szabályzatok elérhetők itt: http://www.annonianyp.hu/adatok--szabalyzatok/szabalyzatok

A tagok kérdéseikkel és kéréseikkel a Pannónia Nyugdíjpénztárhoz fordulhatnak az alábbi elérhető útjainkon:

Ügyfélszolgálat: 1072 Budapest, Nyár u. 12.

Levelezési cím: 1441 Budapest, Pf. 50.
Telefonszám: (1) 478-4000 Fax: (1)322-2675

Nyitva tartás

Hétfő - Szerda: 800- 1630

Csütörtök: Személyes ügyfélszolgálat 800 - 1700 Telefonos ügyfélszolgálat (06-1-478-4000) 1700-2000

Péntek: 800- 1600

Elektronikus elérhetőségek

Internet: www.annonianyp.hu

Üzenet: http://www.annonianyp.hu/

uzenet-az-ugyfeloalponnak

Az adatok migrációját követően - várhatóan október végétől - az egyéni számlák lekérdezhetőek lesznek a jogelőd pénztár tagjai számára is az alábbi elérhetőségen: <https://portal.annonianyp.hu/portal/Tag/MgLogin.aspx>

A tagsági jogviszony tehát külön intézkedés nélkül a Pannónia Nyugdíjpénztár magán ágazatában folytatódik, természetesen a tagsági viszonyval kapcsolatos jogok (pl. átlépés) ezt követően is gyakorolhatóak.

Habár az egyesülés nem érinti az esetlegesen meglévő önkéntes pénztári tagságokat, azonban megfontolásra javasoljuk, hogy esetlegesen átlépéssel önkéntes pénztári tagságot is létesítsenek a Pannónia Nyugdíjpénztárban a beolvadó pénztárak tagjai. Ennek előnyeiről a későbbiekben olvashatnak.

Mi történik az Évgyűrűk és a Postás Magánnyugdíjpénztár tagjainak vagyonával?

A jogelőd pénztárak tagjainak vagyonát a Pannónia Nyugdíjpénztár kezeli a továbbiakban, a Pannónia Nyugdíjpénztárnál érvényben lévő befektetési politika alapján. Ez azonban már nem jelent lényegi változást a szeptember végi állapothoz képest, mert a beolvadó pénztárak vagyonkezelői már a beolvadást megelőző két hétben is ezen befektetési politika mentén alakították át a befektetések szerkezetét.

A befektetési politika elérhető ezen a linken: http://www.annonianyp.hu/userfiles/file/doks/Befektetesi_politikamagan.pdf

A Pannónia Nyugdíjpénztár saját szervezete végzi a vagyonkezelést, a vagyon egy hányada azonban vagyonkezelőkhöz is kihelyezésre kerül. A beolvadást követően a Pannónia Nyugdíjpénztár a saját vagyonkezelés mellett két új vagyonkezelő társasággal fog együtt dolgozni: Diófa Alapkezelő Zrt. és Generál Alapkezelő Zrt.

Hogyan kerülnek át az egyéni számlák a Pannónia Nyugdíjpénztárhoz?

Az Évgyűrűk és a Postás Magánnyugdíjpénztár a beolvadás szeptember 30-i fordulójára kiszámolja az elszámoló egységek árfolyamát és a tagok ezen pénztárakban meglévő elszámoló egység darabszámát ezen árfolyamon, piaci értéken váltjuk át a Pannónia Nyugdíjpénztár elszámoló egységeire.

A fordulónapon a két pénztárnál a tag egyéni számlájának piaci értéke meg egyező, de az elszámoló egységek árfolyamának különbözősége miatt ez más elszámoló egység darabszámot ér.

Az ezt követő napokon az egyéni számla piaci értéke már a jogutó pénztárnál

megképzett elszámoló egység darabszám és árfolyam szorzata alapján képződik.

A beolvadás az egyéni számlák szintjén tehát semmilyen költséggel és levonással nem jár, a fordulónapon azonos piaci értéket képez mind a jogelőd, mind a jogutó pénztárnál.

Hogyan kell fizetni a jövőben a magánnyugdíjtagdíjakat?

A jelenlegi szabályozás alapján a magánnyugdíjtagdíj 2011. december 1-től a bruttó munkabér 10%-a, amelyet a munkáltató von le és ő is vállalja be a Nemzeti Adó- és Vámhivatal közreműködésével a magánnyugdíjtag számára, a tag javára. A jogutódlással ez a kérdés automatikusan rendeződik, hiszen mind a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, mind a össze munkáltató hivatalos értesítést kap a jogutódlás tényéről, ez alapján kell majd eljárniuk, a tag ebből az eljárásból semmit nem fog érzékelni.

Az említett időpont előtt nem keletkezik tagdíjfizetési kötelezettség, csupán esetleges múltbeli tagdíjak korrekciója történhet, de a jogutódlás miatt ez automatikusan fog történni a jogelődök és jogutódok között.

Hogyan kapnak egyéni számla értesítőt az Évgyűrűk és a Postás pénztártagok?

A 2011. évről a beolvadó pénztárak tagjai 2012. február 28-ig 2 db számla-értesítőt fognak kapni:

- 2011. január 1 - szeptember 30 közötti időszakról a jogelőd pénztárnál meglévő számlájukról, 2011. szeptember 30 - december 31 közötti időszakra a Pannónia pénztárnál meglévő számlájukról.

A TB-be átlépett pénztártagok a 2011. évről már megkapták az egyéni számla-értesítőjüket a vonatkozó jogszabályok alapján.

Mi történik a jogelőd pénztárak TB-be visszalépett tagjaival, illetve a realhozamokkal?

Az érintett pénztárak a realhozam kifizetéseket már lebonyolították, jelenleg az esetleges hibás címadoatok miatt visszakerült összegek kifizetése zajlik. 2011. október 1-től az ilyen visszakerült összegeket már a jogutó Pannónia Nyugdíjpénztár folyósítja a jogelőd pénztár tagjai számára is 2011. november 30-ig. Az ehhez szükséges eljárásrendet az érintett pénztárak kidolgozták.

Mit lehet tudni a Pannónia Nyugdíjpénztárról?

A Pénztár VIT Nyugdíjpénztár néven 1994 decemberében alakult a villamosenergia-ipari nagy munkáltatók valamint az érdekképviseletek kezdeményezésére és támogatásával. Az 1997-es magánnyugdíj-törvény alapján a zárt iparágú pénztárból egy úgynevezett nyílt pénztár lett: minden

ágazatában szabaddá vált az út a belépésre. A pénztári tagok létszáma dinamikus bővülést mutatott: az alakulást követő első év végére már 22 ezer, 2010. év végén pedig 38,9 ezer tagja volt az önkéntes, valamint a magánnyugdíjtagok összesen. Mind a létszámot, mind a látványos ütemben gyarapodó vagyon tekintve a legnagyobb nyugdíjpénztárnak számított.

A kezdeti hozzájáruláson kívül, a pénztár, támogatást nem kap. Az alacsony működési hányad ellenére a pénztár nem költi el teljesen a működési tartalékon képződött összegeket, ez a záloga a hosszú távú, biztonságos és kiegyensúlyozott működésnek. A magán ágazatban a befizetések 99,1%-a, az önkéntes ágazatban a befizetések 96,0%-a kerül a tagok egyéni számlájára.

A 2010. év végi összesített nyugdíjpénztári adatokat tekintve, a hazai önkéntes nyugdíjpénztárak vagyona 862 milliárd forint volt, amelyből a VIT Nyugdíjpénztár önkéntes ágának 59,6 milliárd forint vagyona 6,9 százalékot tett ki. A 18 magánnyugdíjpénztár 3 102 milliárd forint vagyonából a VIT Nyugdíjpénztár magánnyugdíjtagok ágának vagyona 21,4 milliárd forintot (0,69 százalékot) tett ki.

Az elmúlt tíz évben a pénztár hozamait tekintve a többi pénztár teljesítményével összehasonlítva az élvonalban helyezkedett el.

A VIT Önkéntes Nyugdíjpénztár tagjainak létszáma 2010. december 31-én 30.055 főt tett ki, jelenleg pedig 29.581 fős a tagság. A magán ágazat jelenlegi taglétszáma 864 fő, a már eldöntött beolvadásokkal októbertől 3 529 főre emelkedik.

A magán- és önkéntes nyugdíjpénztári piac 2010. évi jelentős mértékű átalakítását követően született meg két hazai társaság, a CIG Pannónia Életbiztosító, valamint a VIT Nyugdíjpénztár tervei mentén az a stratégiai együttműködés (továbbiakban: Pénztári Stratégiai Együttműködés), amelynek keretében a CIG Csoport belép a magyarországi nyugdíjpénztári, egészségpénztári, és önszervező pénztári piacra. A hazai, vezető villamosenergia-ipari munkáltatók által megalapított VIT Nyugdíjpénztár (Villamosenergia-ipari Társaságok Nyugdíjpénztára) célja, hogy ágazati pénztárból országos szolgáltatóvá bővídjön. Az együttműködés mentén a tervek szerinti növekedéshez szükséges értékesítési erőt, hálózatot a CIG Pannónia biztosítja, amely társaság alapításkor kitűzött célja, hogy magyarországi, valamint regionális viszonylatban vezető pénzügyi csoporttá váljon. Az együttműködő társaságok fő célként tűzték ki a hazai lakosság igényeire szabott, minél szélesebb körű szolgáltatási paletta kiala-

kítását, az egyes biztosítási és pénztári-piaci termékek iránti ügyféligények összehangolt koncepció mentén, közös csatornákon keresztül, az együttműködésből fakadó szerzerkerési kiaknázásával minél költségvetékonyabb módon történő kiszolgáltatás.

A CIG Pannónia Életbiztosító a VIT Nyugdíjpénztárral hosszú távú stratégiai együttműködésre vonatkozó szándéknyilatkozatot írt alá 2011. március 30-án. 2011. május 17-én a két társaság aláírta a hosszú távú stratégiai együttműködési megállapodást. A megállapodás a VIT Nyugdíjpénztár 2011. május 24-én megtartott közgyűlésének jóváhagyó határozata alapján lépett életbe. A VIT Nyugdíjpénztár a 2011. május 24-én megtartott közgyűlésen elfogadta a VIT Nyugdíjpénztár nevének „Pannónia Nyugdíjpénztár, a CIG Partnerségi tagja” elnevezésre való módosítását.

Milyen hozamokat ért el a Pannónia Nyugdíjpénztár az elmúlt években?

A Pannónia Nyugdíjpénztár magánnyugdíj-pénztári ágának átlagos 10 éves hozamráta (2001 és 2010 között) az alábbiak szerint alakult: klasszikus 7,54, kiegyensúlyozott 7,90, növekedési 8,30.

A Pannónia Nyugdíjpénztár önkéntes nyugdíjpénztári ágának átlagos 10 éves hozamráta (2001 és 2010 között) az alábbiak szerint alakult: klasszikus 8,14, kiegyensúlyozott 7,84, növekedési 8,37.

A hazai magánnyugdíj-pénztárak növekedési portfóliójának a 2001 és 2010 közötti átlagos 10 éves hozamráta (2001 és 2010 között) az alábbiak szerint alakult: klasszikus 8,14, kiegyensúlyozott 7,84, növekedési 8,37.

Az éves eredményeket tekintve, 2010 végén a VIT Nyugdíjpénztárak ismét kiváló hozam eredményekről adtak számot.

A hazai önkéntes ágazati összehasonlítás a nagyszámú piaci szereplő és az áttekinthetőség okán csak a nagyobb - 6 milliárd forint feletti - vagyonnal rendelkező pénztárakat tartalmazza. A 10 éves átlagos hozam sorrendjében a Pannónia Nyugdíjpénztár önkéntes pénztári ágazatának klasszikus portfóliója a 2., a kiegyensúlyozott portfóliója a 3., míg a növekedési portfóliója a 2. helyen szerepelt, a pénztár tehát megőrizte az elmúlt években megszerzett kiváló pozícióit. A tízéves realhozam tekintetében előrelépett a pénztár: mindegyik portfóliója javuló teljesítményt mutat az előző évhez képest.

Magánnyugdíjtagok

A 10 éves átlagos hozam sorrendjében a Pannónia Nyugdíjpénztár magánnyugdíjtagok ágának klasszikus portfóliója a 7., a kiegyensúlyozott portfóliója a 4., míg a növekedési portfóliója az I. helyen szerepelt a 18 pénztárból.

KIS SZÍNES

Utcánév

Lassan sétálok az Alkotmány utcában a Kossuth tér felé, a BDSZ találkozási ponthoz az utca és a tér sarkára, amikor mellém csapódik egy szakállas, tömzsi férfi. Harsányan rám köszön, testméretével ellentétben a jókedve hatalmas.

- A tüntetésre? – teszi fel a világ legostobább kérdését.

- Oda – dűnyögöm.

- Aha – nyugtázza. Hallgatunk egy cseppet, miközben az egyáltalán nem gyors tempómat felvéve, szinte szalad mellettem.

- Észrevetted? – kérdezi kisvártatva.

- Mit? – értetlenkedek.

- Az utcánév-táblát.

- Nem vettem észre – ismerem be a lehető legnagyobb becsületességgel. – Mi a gond vele?

- Az írás – veti oda tettetett közönnyel, de látom rajta, hogy bejelentésre készül.

- Az írás?

- Az – mondja határozottan.

- Nem egészen értem – vallom be.

- Sőt, az igazság az, hogy egyáltalán.

A Szemere utcai keresztvezetőnkhez értünk éppen.

- Nézzen fel oda – mutat a táblára.

- Látom. Alkotmány utca.

- Hát ez az! – rikkant diadalmasan.

- Mi ez az?

- Az utcánév. Nem annak kéne ott lenni.

- Hanem?

Látom rajta, hogy most érkezünk el a végkifejletre.

- Alaptörvény utca. Ez lenne a korszellemnek és az igazságnak megfelelő. Na, Isten áldja! – mondja, s már el is tűnik az egyre sűrűsödő tömegben.

Ott maradok magamra. Gondolkodom. Elég messze van innen a Főpolgármesteri Hivatal ahhoz, hogy meghallják a kisember hangját?

-h-

HEGEDŰS LÁSZLÓ

Salgótarján földalatti folyosóin

Kirándultunk a múltba, az erdős város elődöktől ásott, vén alagútjain.

A küzdelem nem volt számukra magányos, sem a nehéz erőfeszítés árva kin, a veszély félelme is együtt találta csapatjukat, egynéhányukat odalenn, míg csákányuk évmilliók kincsét vájta, hegyek fekete kincsét, át egy életem,

a csillogó feketeszenet korán már, kora-ifjúkortól tudták, mi a veszély: reggel indulni kell, s talán vad omlás vár, megtalálják-e majd, ki még életet ér? vagy örökre rejtő sírjuk lesz a bánya, fejtés közben, egyik sötét üreg alatt. - gondolkodott-e így közülük néhány induláskor? lehet, hogy csak a feladat,

a kincs hol-rejtőzése izgatta őket, hogy a csillék teljenek, mert vár a család, gyarapodjon is majd léte. - A küzdelmet idézte bedeszkázott folyosókon át a néhol szivárgó föld, fejet horgasztó és vállat görnyesztő földmélyi mennyezet. Most értettük: miért kellett a harangszó a bejáratnál, hol megláttuk az eget.

1987. október 21-én.

A bánya- Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete, aktív tisztségviselői részére 2011. október 13 és 15 között titkári értekezletet tartott Balatonygyörökön, a Hotel Panorámában.

Az első napon, Rabi Ferenc BDSZ elnök megnyitóját követően Németh Márta az ÉTOSZ igazgatóhelyettese tartott – kiscsoportos tréninggel egybekötött – előadást a csapatépítés technikájáról és módszereiről.

A második napon folytatódott Németh Márta előadása, aki ezúttal a tagszervezés gyakorlati kérdéseit taglalta, felvázolva a szervezetépítés konkrét feladatait, a tervezéstől egészen a megvalósításig.

Herczog László – volt munkaügyi miniszter – gazdasági szakértő, szakmailag véleményezte a készülő munkatörvénykönyvi változtatási terveket, és tájékoztatást adott az ország nemzetgazdasági helyzetéről.

Pataky Péter, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének elnöke a magyar szakszervezeti mozgalom aktuális helyzetéről adott képet, szakszervezetileg elemezve a kormány munkavállaló-ellenes intézkedéseit.

Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke, előadásában a BDSZ jövőképéről, egy egységes ipari szakszervezet kialakításáról beszélt. Az ő mondanóját egészítette ki Pápis László alelnök, aki az ágazati bértarifa megállapodásokról adott részletes tájékoztatást.

Ezt követően Csanádi József alelnök, Varga Éva alelnök és Cseh Zsuzsanna tagozatvezető elemezték a könnyűipari terület helyzetét, a bőr- és ruháipari és a textilipari vertikum jelenlegi állapotát és lehetőségeit, a munkavállalói érdekvédelem kihívásait.

Titkári értekezlet

A harmadik nap délelőttjén a résztvevő tisztségviselők ismertetője hangzott el a saját szervezeteikben végzett munkával, a cégük helyzetével kapcsolatban. Itt volt lehetőség arra, hogy a bányaiparban és a könnyűiparban tevékenykedő kollégánok, kollégák kicseréljék tapasztalataikat.

Az elhangzott vélemények azt erősítették, hogy az ilyen jellegű képzések anyaga jól hasznosul a mindennapi szakszervezeti munkában.

EMCEF elnökségi ülés

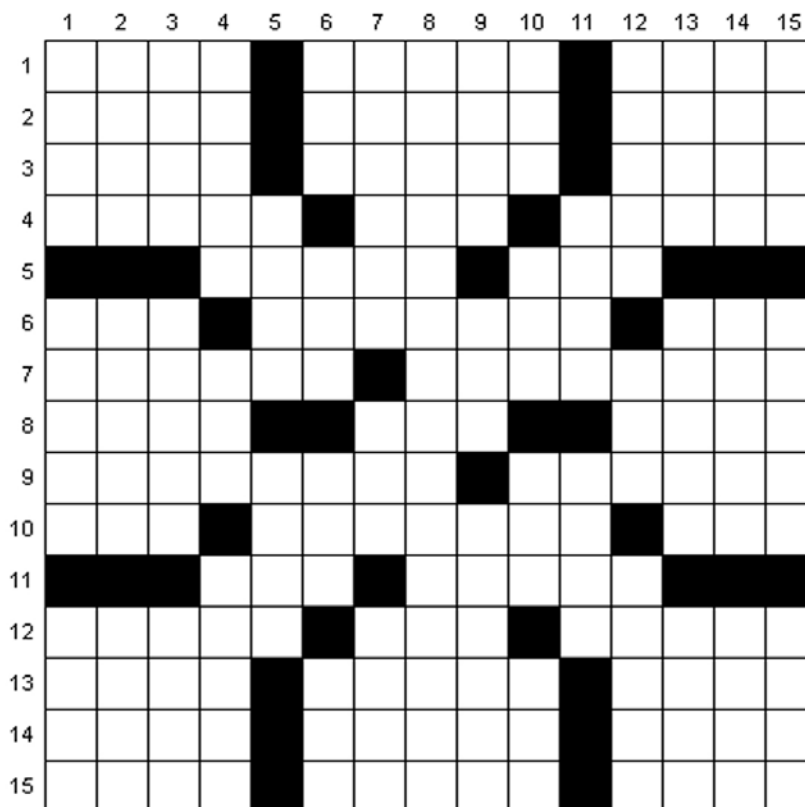
2011. szeptember 25-27 között a BDSZ elnöke, Rabi Ferenc és a nemzetközi titkári Hannoverben, az EMCEF elnökségi ülésén vettek részt.

Hivatalos keretek között az ülés előtt az elnökség megköszönte Hubertus Schmoltd, leköszönő EMCEF-elnök és Reinhard Reibsch, leköszönő EMCEF-főtákar kitűnő többéves munkáját. A BDSZ az európai szakszervezetei mozgalomban végzett kiváló munkáért a két szakszervezeti kollégát BDSZ ezüst emlékgyűrűvel és oklevéllel tüntette ki.

Az elnökségi ülés kiemelten fontos témaköre az EMCEF titkárság május óta végzett munkájának beszámolója, majd az új európai ipari szövetség megalakulásával foglalkozó munkacsoport eredményeinek bemutatása.

Következő napirendi pontként a 2012-es évre tervezett időpontok kerültek sorra kiemelten az EMCEF V. kongresszusa, amely az új európai ipari szövetség megalakulásával egybekötve 2012. május 14-16. között lesz.

Turmix

VÍZSZINTES:
1. Kvarcóra működött. – Erdőben is, városban is megélő varjúféle madár. - Ismert tévés újságíró (György). 2. Szólás arra, hogy valaki pácban van: meg van ... - A legnagyobb földrész. - Meg bírom csinálni, van hozzá ...3. Tolnai község: ...szemcse. - Szorongás, régies szóval. - Költő és újságíró a közelmúltban (Zoltán). 4. Villanymelegítő. - Fut ikerszáva. - Boroshordót kezel. 5.

Széken. - Csónakot hajtott. 6. Tiszta súly. - Árut pénzé tesz. 7. Kishont Ferenc egyik könyvének címe: A tengeribeteg bálna. Az Izraelben élt író ismertebb neve: Ephraim ... - Becsületese ember közlekedő helye, átvitt értelemben is. (Két szóval). 8. Absztrakt svájci festő volt (Paul). – Nálunk, az utcán. - Élelmesen és kitaróan gyűjtőgető rágcsláló. 9. Ne csak egyet! (Két szóval). - Amerikai város. Hazánktól délre békét garantáló egyezmény aláírásának színhelye. 10. Birkózó világbajnok, majd edző (Lajos). - Rendőrök irodájában. 11. Kortárs szociológus, aki tévé-elnök is volt (Elemér). - Távolra mutató névmás. 12. Erdők éjjel aktív állata, névelővel. - Felfog valamit. - Étekezés egyik fogása. 13. Filmszínész (Kata). Egyik filmje „Csak szex és más semmi”. - Prága

cseh neve. - Bolgár hegység, híres kolostorral. 14. Szép görbék. - Bízík, vár. - Vívó. Az első magyar nő olimpiai bajnok; Berlinben, 1936-ban. (Ilona). 15. Kollégium, diáknyelven. - Piaci árusítóhely. - Divat, szokás.

FÜGGŐLEGES:

1. Tévesen jegyez valamit. - Azonos betűk. - Magyar hadvezér a 18. században (András). 2. Gyenge bor. - A Nílus folyó angol neve. - Eleve. Ismert könyvkiadó vállalat neve is. 3. Vízen halad. - Epizód. - A dinamit feltalálója, tudósok nemzetközi díjának névadója (Alfred). 4. Buktát készíthet. - Hírlapi műfaj. Lassan kimegy a divatból. 5. Ilyen gyomor is van. - Vigyáz, felügyel. 6. Cáfoló, de csak félig! - Kutya panasza. - Az ábácében egymást követő betűk. 7. Pereme. - Elismerés, jutalom. 8. Norvégia fővárosa. - Tető toldaléka, az esővíz elvezetéséhez. - Margarin márkája. 9. Község Szeged és Kiskunfélegyháza között. - Görögország fővárosa. 10. Két névelő. - Ráérek. (Két szóval). - Al-Duna fele! 11. A hét egyik napja. - Benzinkutas cég. 12. Régi sláger: De ... az iskolatáska. - Szimpla. 13. Irén idegen alakja. - Konyha tartozéka. - Vilmoska. 14. Húsétel kísérője. - Erdélyi község Sepsiszentgyörgy közelében. - Békés megyei városka. 15. Távolabbi tárgyát. - Tüntét, de csak félig! - Lékó Péter sportága.

Beküldendő a vastag betűs sorok megfigyelté.

A rejtvénypályázat nyertesei

Júliusi rejtvényünk helyes megfejtése a következő: FRÁKK, VELED, A NŐK, TUTAJ, UNALOMMAL, NÁLAD.

A nyertesek: Huber Mihály, 8100 Várpalota, Kossuth u. 4.; Káldi Béláné, 8060 Mór, Kodály Z. u. 13.; Lőrincz Józsefné, 2840 Oroszlány, Rákóczi Ferenc u. 25.II./9.

A nyereményeket postán küldjük el.

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA-
ÉS IPARI DOLGOZÓK
SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámosi István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226; 351-7758 • Fax/üzenetregző: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja a

Nyomdort Kft. • Telefon/fax: 06 29 497-859 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630